

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології
Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНТЕГРОВАНІЙ КУРС УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)»

Спеціальність А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
української літератури
протокол №1 від 26 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Інтегрований курс української та зарубіжної літератур
Викладач (-і)	професор Деркачова Ольга Сергіївна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-74
E-mail викладача	olha.derkachova@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ECTS, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації: 2 години на тиждень (середа 14 год., 303 ауд.). Консультації у режимі онлайн за попередньою домовленістю
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна «Інтегрований курс української та зарубіжної літератур» вивчається у сьомому семестрі. Курс спрямований на формування цілісного уявлення про розвиток літературного процесу в Україні та світі в контексті міжкультурної взаємодії, типологічних збігів і національної своєрідності художнього мислення. У межах дисципліни вивчаються ключові етапи розвитку української та зарубіжної літератур, провідні художні напрями, жанри, стилі, творчість визначних письменників, а також взаємовпливи національних і світових літературних традицій. Особлива увага приділяється порівняльному аналізу художніх текстів, інтерпретації літературних явищ у широкому культурно-історичному контексті та осмисленню літератури як складника духовної культури людства. У межах курсу студент також ознайомиться з особливостями впровадження ідеї інтегрованого навчання літератур у школі.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою курсу є забезпечення інноваційної теоретичної і практичної підготовки до професійної діяльності, формування у майбутніх учителів поняття про інтегрований курс як такий, уявлення цілісного уявлення про літературу, здатності до інтегрованого викладання української та зарубіжної літератур у закладах загальної середньої освіти, розвитку критичного мислення, естетичного смаку та професійних умінь аналізу й інтерпретації художнього твору.</p> <p><u>Основними цілями вивчення навчальної дисципліни є:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомити студентів з ідеєю інтегрованого навчання літератур у школі. 2. Ознайомити студентів із основними етапами та закономірностями розвитку української й зарубіжної літератури. 3. Сформуванню вміння аналізувати жанрово-стильові та ідейно-художні особливості художніх творів українського й світового письменства, здійснювати порівняльний аналіз та виявляти міжпредметні зв'язки. 4. Забезпечити засвоєння студентами базової та фахової літературознавчої термінології. 5. Сформуванню здатності застосовувати набуті знання й уміння у професійній діяльності вчителя, розвивати критичне мислення та аналітичні навички. 6. Сприяти формуванню професійної культури майбутнього педагога, орієнтованого на наукову об'єктивність, академічну доброчесність і готовність до подальшої дослідницької діяльності, зокрема під час виконання навчального проекту «Українська література та європейський контекст», самостійної роботи та підготовки до практичних занять. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p><u>Інтегральна компетентність</u> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.</p> <p><u>Загальні компетентності:</u></p>	

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії й реалізації її у професійній діяльності.

ЗК 4. Здатність бути креативним, застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність навчатися й оволодівати новими знаннями.

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність формувати в учнів предметні компетентності.

ФК 4. Здатність кваліфіковано застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання, реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови і літератури, світової літератури на підставі передового вітчизняного досвіду.

ФК 7. Здатність до реалізації виховної функції під час навчання.

ФК 9. Здатність розглядати літературні тексти, явища і факти в контексті української та світової культури, виявляти специфіку літературних напрямів, течій, шкіл; уміти аналізувати індивідуально-авторський стиль окремих письменників.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Використовувати гуманістичний потенціал рідної й світової літератур для формування духовного світу молодшого покоління громадян України.

ПРН 4. Знати специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, художні твори української та зарубіжної класики й сучасності.

ПРН 5. Володіти навичками розрізняти літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками.

ПРН 9. Володіти різними видами аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН 12. Володіти методами літературознавчих та мовознавчих досліджень, компаративного аналізу, інтерпретації художнього тексту.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин 90
Лекції	12 (4 заочн.ф.н).
практичні заняття	18 (2 заочн.ф.н).
самостійна робота	60 (84 заочн.ф.н).

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна/ Вибіркова
1	A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями). Предметна спеціальність A4.01 Середня освіта (Українська мова і література)	4	Нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість годин					
	Лекції		практичні заняття		самостійна робота	
	Ден. ф.н	Заоч. ф.н	Ден. ф.н	Заоч. ф.н	Ден. ф.н	Заоч. ф.н
Тема 1. «Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної)» у межах реалізації концепції НУШ та у світлі світових тенденцій. Міждисциплінарний підхід та контенторієнтована інтеграція.	2	1	4	1	6	12

<p>1.1. Зміст і структура модельних навчальних програм «Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної)».</p> <p>1.2. Використання підходів компаративістики для навчання школярів за інтегрованим курсом літератур (української та зарубіжної).</p> <p>1.3. Компетентнісний підхід до навчання літератури в інтегрованому курсі. Читацька компетентність. Методи опрацювання літературних текстів.</p> <p>1.4. Міжпредметні зв'язки на уроках інтегрованого курсу літератур (української та зарубіжної).</p> <p>1.5. Аналіз підручників за чинними програмами інтегрованого курсу літератур (української та зарубіжної).</p> <p>1.6. Структура й наповнення уроку інтегрованого курсу літератур (української та зарубіжної).</p>						
<p>Тема 2. Особливості вивчення казок в межах інтегрованого курсу літератур (української та зарубіжної). Теми інакшості та інклюзії у казках.</p> <p>2.1. Від фольклорної до літературної казки.</p> <p>2.2. «Панчатантра» – перша у світі фольклорна збірка. Індійська народна казка «Фарбований шакал». «Тисяча і одна ніч» – збірка арабських народних казок. Казка про Аладдіна. Українські народні казки. Кримськотатарські народні казки.</p> <p>2.3. Брати Якоб і Вільгельм Грїмм.</p> <p>2.4. Шарль Перро.</p> <p>2.5. Ганс Крістіан Андерсен.</p> <p>2.6. Оскар Вайльд.</p> <p>2.7. Казки Валерія Шевчука.</p> <p>2.8. Казки Ігоря Калинця</p>	2	1	2		4	10
<p>Тема 3. Історичне минуле в літературі. Тема поразок та перемог. Образ героя.</p> <p>3.1. Минуле у фольклорі.</p> <p>3.2. Легенди українців.</p> <p>3.3. Легенди про короля Артура та лицарів круглого столу.</p> <p>3.4. Легенди про Робіна Гуда.</p> <p>3.5. Легенди про Олексу Довбуша.</p> <p>3.6. Козацтво в літературі.</p> <p>3.7. Лицарство в літературі.</p> <p>3.8. Комікси та манга про російсько-українську війну: «Кіборги», «Привид Києва».</p>	2	1	2		4	12
<p>Тема 4. Пригоди і дива світу дитинства. Інакшість як шлях до творчості та креативності.</p> <p>4.1. Льюїс Керролл</p> <p>4.2. Роальд Дал</p> <p>4.3. Джеймс Баррі</p> <p>4.5. Всеволод Нестайко</p> <p>4.6. Зірка Мензатюк</p> <p>4.7. Дара Корній</p>	2	1	2		4	10
<p>Тема 5. Освітньо-виховний потенціал пригодницької літератури.</p> <p>5.1. Жанрове означення.</p>	2		2		4	10

5.2. Жуль Верн. 5.3. Олесь Ільченко 5.4. Еріх Кестнер 5.5. Ян Бжехва 5.6. Андрій Кокотюха 5.6. Олександр Гаврош						
Тема 6. Фантастика і фентезі: освітній потенціал та можливості. 6.1. Утопії та антиутопії. 6.2. Р. Дж. Толкін та перші романи фентезі. 6.3. Романи Дари Корній. 6.4. Твори Айзека Азімова. 6.5. Твори Герберта Веллса. 6.6. Твори Рея Бредбері. 6.7. Олесь Бердник 6.8. Леся Воронина. 6.9. Володимир Арєнєв	2		2		4	10
Тема 7. Дивовижа поетичного світу 7.1. Пісні (народні й літературного походження) про визвольну боротьбу народів світу. 7.2. Українські патріотичні пісні (козацькі, стрілецькі, повстанські). 7.3. Жанр балади у фольклорі й художній літературі. 7.4. Зображення Другої світової війни в поезії. 7.5. Багатство людських почуттів у поезії. 7.6. Проблема вибору життєвої позиції і призначення людини 7.7. Образ природи. 7.8. Сучасна лірика війни 7.9. Поетичний образ України			2	1	17	10
Тема 8. Драматургія 8.1. Види драматичних творів та їхня специфіка. 8.2. Розвиток європейського театру. 8.3. Український театр. 8.4. До проблеми аналізу драматичних творів.			2		17	10
ЗАГ.	12	4	18	2	60	84
6. Система оцінювання навчальної дисципліни						
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Вид контролю – екзамен.</p> <p>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (http://surl.li/sveiyt).</p> <p>Оцінювання здійснюється на основі накопичувальної системи оцінювання знань за 100-бальною шкалою.</p> <p>Максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Загальні 100 балів включають: 30 балів за практичні заняття; 10 балів – контроль знань (контрольна робота, КСР); 10 балів – проект «Підліткова література» (інтерактивний плакат); 50 балів за екзамен. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів.</p> <p>Здобувач вищої освіти може отримати додаткові бали в межах неформальної освіти як результати навчання з навчальної</p>					

	дисципліни, що відображають зміст окремих тем (але не більше 10 балів) відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (http://surl.li/vvwxlh).
Вимоги до письмової роботи	Контрольна робота і КСР оцінюються 100 балів (контрольна робота складається із двох описових запитань, які оцінюються по 50 балів кожне; тестування оцінюється системою дистанційного навчання автоматично).
Семінарські/практичні заняття	Максимальна оцінка – 100 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50% завдань під час вивчення навчальної дисципліни. При виставленні підсумкової оцінки враховуються навчальні досягнення здобувачів вищої освіти (бали), набрані за виконання всіх видів робіт під час поточного контролю, а також бали за результати неформальної освіти (http://surl.li/vvwxlh).
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – екзамен. Форма задачі – письмова.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Виконання письмових робіт у процесі вивчення навчальної дисципліни є обов'язковим для всіх здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Інформація щодо результатів тестування, контрольної роботи, виконання індивідуальних робіт, оцінки в цілому надається кожному здобувачеві вищої освіти індивідуально, що відображено в електронному журналі. Неприпустимими є плагіат та списування. Виконання індивідуального завдання має бути виконане до останнього практичного заняття (згідно з розкладом практичних занять).

Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на основі положень нормативно-правових документів та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/vystzz>), Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/fhjkjz>), Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/qwibaw>), Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/lympni>).

Відвідування занять. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/rokxqk>). Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/sveiyt>).

Неформальна освіта. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/vvwxlh>).

8. Рекомендована література

Вікторенко І., Федь І., Вовк Н. Витоки та теоретико-методологічна база започаткування та реалізації реформи Нової української школи. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти. 2022. Вип. 2. Т. 17. С. 15–30.

Державний стандарт базової середньої освіти : Постанова КМУ № 898 від 30.09.2020 року. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/

Деркачова О., Ушневич С. Літературна казка Великобританії. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2012. 132 с.

Деркачова О., Ушневич С. Література та інклюзія. Брустурів: Дискурсус, 2020. 286 с.

Дьоміна І. Інтегроване навчання як освітній пазл. URL: <https://nus.org.ua/view/integrovanenavchannya-yak-osvitnij-pazl/>

Інтеграція навчальних предметів: плюси та мінуси. URL: <https://osvita.ua/school/reform/53351/>

МОН України. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. 2016. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainskashkola-compressed.pdf>

Слижук, О. А. Модернізація змісту літературної освіти в 5-6 класах НУШ в контексті ідей КД Ушинського. Національна академія педагогічних наук України. Історія та філософія освіти в незалежній Україні: до 200-річчя від дня народження Костянтина Ушинського (1823-1871) : зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. 3 березня 2023 р. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2023. С. 212-214.

Ушневич С., Деркачова О. Літературна казка Німеччини та Австрії. Брустурів: Дискурсус, 2013. 216 с.

Ушневич С., Деркачова О. Літературна казка Польщі. Брустурів: Дискурсус, 2014. 326 с.

Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А. Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. 2021. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Movno-literat.osv.hal/Ukr.lit.5-6-kl.Yatsenko.ta.in.14.07.pdf>

Яценко, Т. О. Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної) у системі літературної освіти НУШ. URL: <https://shorturl.at/eruX6>

Яценко, Т. О. Шкільна літературна освіта в проєкції освітніх завдань нуш: програмове та навчально-методичне забезпечення. URL: <https://shorturl.at/gpFK0>

Яценко, Т., Тригуб, І. Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 5–6 класи : модельна навчальна програма. Київ: Педагогічна думка. URL: <https://osvita.ua/school/program/model-prog-nush/83182/>

Викладач:

доктор філологічних наук,
професор кафедри української літератури

Ольга ДЕРКАЧОВА